

Мэфэкл зэхяхь

Къырымрэ Севастопольрэ Урысыем зыхэхъажыгъэхэр илъэситлу зэрэхъурэм фэгъэхыгъэ митинг-концерт 2016-рэ илъэсым гъэтхалэм и 18-м щылэшт.

лофthабзэр зытегъэпсы-
хьагъэр Къырымрэ Сева-
стопольрэ Урысыем зэрэ-
хэхъажьыгъэхэм зэрэды-
рагъаштэрэр къэгъэлъэ-
гъогъэныр ары.

**Митинг-концертыр Мые-
къяупэ икъялэ парк сы-
хьатыр 15.00-м щырагъэ-
жьэшт.**

Приватизациер 2017-м нэс лъагъэк'ютагъ

Урысыем шыпсәүхәу, зифәтәр унае зышлыжыы
зышлоигьохәм джы а амалыр ильэсыр екыфэ ялэшт.
2017-рэ ильэсым гьэтхәпәм и 1-м нэс псәүплэхәр ыпкIэ
хәмыльәу приватизация шыгьэнхәм ызаконопроект УФ-м
псәолъэшынымкIэ и Министерствэ кыгыгьэхьазырыгь.
Правительствэм икомиссиеу хэбзэгьәуцу проектхәм loф
адззышлэрэм ар ыштагь.

Программэм игъэцкэн пчъагъэрэ
лъагэклогатг нах мышлэм, а уах-
тэм кыклогц тикъэралыгъо щып-
сэхэрэм япроцент 80 нылэп яфэ-
тэрхэр приватизировать зышлынэу
игъо ифагъэр. Ятфэнэрэ цыф лэпчъ
ипсэуплэ иунаеу ышлыгъэп — е
фэягъэп, е игъо ифагъэп. Джы
кыклогэхухъэрэ сабыйнэм амыгъэ-
кощырэ псэуальэр клэнэу квафагъэ-
нэн амал ялэ хъугъэ.

Ылчкэлэ зэрэрэхуыгъагыр хэушхыафыкыгъэ цыф купхэм апае приватизациер лыагыкютэнэу ары. Мыш кыхиубытэщтыгъэх Севастополь ыкы Кырым чыпсэхэрэр. Ау експертыбэм ыкы хэбзэгъеуцухэм а еклоллакэр щагъэ-зыагъ, сыда пломе адрэ цыфхэм яфитыныгъэхэр укыуагъэхэ мэху.

Мы уахътэм шылэ хэбзэгэууцугэм кыызэрэдилытэрэмклэ, ыплэ хэмыльэу псэуплэр приватизацие

шыгызыным пылъ палъэр 2016-рэ илъэсым гъэтхапэм и 1-м екы. Гушылэм пае, кызызхэонкккк шына-гъоу шытыхэ екы жъы дэдэ хуыгъэ унэхэм ачлэхэу фэтэрыкккк кызызэратынуэ ежэхэрэм а уахэтэм ехуылэу япсэуплэхэр унае ашлынхэу игъо ифэштхэп. Джащ фэдэу унэ къаратыным ичэзыу бэшлагъэу хэтхэм мы лобыгъомкккк яфитыныгъэхэр укыуагъэхэ хъун ылъэккккк.

Экспертхэм кызыралорэмклэ, ып-
клэ зыхэмалы приватизацием ипл-
лэз аужырзу лыгыгэклотэгэн ыльэ-
кышт. УФ-м и Премьер-министрзу
Дмитрий Медведевым зэхэсыгьо
горэм кызырэрэцилагымклэ, мы пл-
лару рензу эклэпханыр тэрээп,
аш клэух фэпшын фаз.

УФ-м и Правительствэ изэхэсы-
гъоу джырэблагъэ шылэштэм при-
ватизацим епхыгъэ законопроектым
шыхэплэштых.

ЮШЪЫНЭ Сүсан.

Монополием пэшлуклорэ федеральнэ күүлукъум и Гэ-лорышланізу Адыгеим щыіэм и Обще-ственнэ-упчлэжьэгъу совет бэмышлэу зичэзыу зэхэсыгъо илагъ. Іофтхьабзэр зэрищагъ Гэлорышланіэм ипашэу Кобэщыч Аслъан.

Пәублэм Гълорышлэлэм ипачә монополием пәшлуклорә федеральнә къулыкъум и Коллегие изэхэсыгъоу гъэтхаләм икы-хыагъухәм Москва шылагъм зэрэхэлэ-жыагъыр кылуагъ ыки ащ илофшлән зэф-фэхысыжъу фэхыгъэхәм советым хэтхәр кләкләу шыгъэгъозагъэх.

Нужным монополием пэшлуклорэ федеральнэ кулыккым и Гэелорышланлэу Адыгеим шылэм 2015-рэ илхэсым илошлэн зэфэхьысыжьхэу фэхьугэхэхэм ягугьу кышлыгь. Пашэм кызыерилуагьэмклэ, хэбзэгьуцугьэм кыдылхьтэрэ лъэныкьо пстэури гьэцэклэгьэным, рекламэм, кьэралыгьо ыкли муниципальнэ фэлэ-фашлэхэм язаказхэр, нэмыклхэри зэшлхыгьэнхэм лъыплъэгьэныр 2015-рэ илхэсым монополием пэшлуклогьэнымклэ федеральнэ кулыккым АР-мклэ и Гэелорышланлэ ипшэрылхьхьыгь. Джащ фэдэу монополием пэшлуклогьэнымклэ федеральнэ кулыккым естественнэ монополиехэм лол зэрэшлэрэм

Хэбзэгъэуцугъэр зэрагъэцакIэрэм тегущыIагъэх

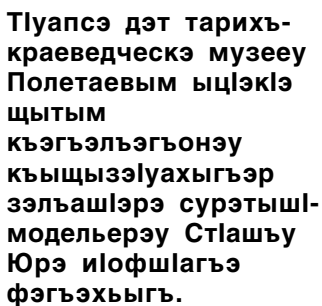
гунэ лъефы. А юфшэныр зыфитегъеп-сыхагъэр ахэм кыдагъэкырэ товархэр, агъэцэкэрэ фэло-фашлэхэр кызылэклагъыханхэмкIэ зэкIэмэ зэфэдэ амал ялэныр ары.

Адыгэ Республикэм ичлӀплӀхэм зӀнэкъо-къунымклӀ фытыныгъэхэр агъэцӀклӀнхэмклӀ ГъэлорышлӀплӀм анӀхъу ыналӀ зытыригъэ-тыгъэр унӀе предпринимательхэм, хъыз-мэт субъектхэм ядзӀ тхылъхэм ахӀплъ-гъэныр ыкли зэхэфыгъэнхэр ары. Джаш фэдз республикэм экономикӀ хӀхъоныгъ-хэр ышлӀнхэмклӀ зыгъэ къэкӀоры ыкли зӀнэкъокъу шлыкӀэр тӀрӀззӀ зымыгъэфед-дӀрӀ пстӀуми пшъэдӀкӀыжӀ ягъэхыгъэ-ным, гъэцӀклӀкӀо хӀбзӀ къулыкъухэм ыкли чыплӀ зыгъэлорышлӀхыплӀхэм япшъэрылъхэр шуагъэ къытӀу агъэцӀклӀнхэм мӀхъанӀшхо ратыгъ. Мы лъэныкъомклӀ мӀхъанӀшхо зылӀ лӀфугъуо 2015-рӀ илъӀсым зыхӀплъагъэ-хэм А. Кобзашчыны ягъугъу къышлыгъ.

Монголием пэшулукорэ федеральнэ кyuлыкyм и Гээлорышланлэу Адыгейм шылэм и Общественнэ-улчигэжэгу совет хатыштхэр зэблэхyгэнхэм илогыгуи кьэээрзyгю-игьэхэр тегушылагэх.

КИАРЭ Фатим.

Льэмыджыр **мэпытэ**

Музеим идиректорэу Ири-
на Банько тызэрэшигъэгъо-
загъэу, Стлэшэу Юрэ ышлыгъэ
адыгэ шьоши 7, лъэкъ тхып-
хъэхэр Тlуапсэ ашагъэх.

Шъуашэу «Лаурэр» дунаим
цашэ. Олимпиадэ джэгунхэу
Шъачэ шыкIуагъэхэм къащагъэ-
лъэгъуагъ. «Мэзгуащэм», нэ-
мыкIхэм адыгэ гупшысэр, лъап-
къым итарихь ахэолъагъо.

Бээр — псэ. Искусствэм ыбзэкӀэ адыгэ шэн-хабзэхэр Ю. СтӀашӀум цыфхэм альегӀэзых. ЛлакӀохэм ятамыгӀэхэм ятыкӀлэ амалхэр гум екӀух. НыбжыкӀэхэм яшӀэж зыкӀегӀэзтыгӀэнымкӀлэ аш фӀэдэ

Псэуплитлүм япащэхэр хадзыгъэх

Ялэнатлэхэр нахь пасэу агъэтллынхэу зэрэхьугэм кьыхэклэу, муниципальнэ образованиехэу «Айрюмовскэ кьоджэ псэуплэм» ыкйи «Еленовскэ кьоджэ псэуплэм» япашэхэм яхэдзынхэр 2016-рэ ильэсым гьэтхапэм и 6-м шылагьэх.

Красногвардейскэ, Джэджэ районхэм ащылэ чыплэ ыкi кой хэдзэкi комиссиехэр iф-тхабзэм игьэхазырын ыкi игьэцэкiэн ыуж итыгьэх. Ама-кьэ атынымкiэ фитыныгьэ зилэ нэбгыр 4787-рэ спискэхэм ахэтыгь.

Адывгэ Республикэм хэдзын-хэмклэ и Гупчэ комиссие кызыритыгхэмклэ, хэдзынхэр шапхъэхэм адиштэу реклоклыгхэх, къеклолэн фэе нэбгырэ пчыагэр процент 45-м клэхыагэ. Айрюмовскэ вкюджэ псэуплэм теклоныгхэр кышыдыхыгэ Олег

Коваленкэм, хэджаклохэм япоцент 95-мэ амакӕ ащ фатыгъ. Еленовскӕ кӕоджӕ псӕуплӕм ихэджаклохэм япоцент 68,5-р Кӕудаикӕо Артур гоуцагъ.

УФ-м и Къэралыгъо Думэ ыкӀи Адыгеим и Къэралыгъо Совет — Хасэм ядепутатхэм, къоджэ псэуплэ 11-мэ япашэ-хэм, къоджэ псэуплэ 15-мэ ыкӀи муниципальнэ образованиеу «Лъэустэнхьэблэ къэлэ псэуплэ» зыфилорэм ядепутатхэм яхэ-дзынхор лоньгъом и 18-м республикэм щыкӀоштых.

ІЭШЪЫНЭ
Сусан.

Адыгэ щайм икъэгъэкIын зырагъэушъомбгъущт

Адыгэ щайм икьэгъэкӀын зегъэушӀомбгъугъэным
Мыекъопэ аграрийхэр мы уахътэм пылъых.
БлэкӀыгъэ илъэсым республикэм щай тонн фэдиз
щаугъоижьыгъ. «Урысые гъэзетым»
къызэритырэмкӀэ, ащ ыуасэ цейлонскэм нахь
нахь лъапӀ.

Адыгэ щаеу къагъэкӀырэм
мы илъэсым хагъэхъон гухэлъ
щыӀ. Пэшлорыгъэшъеу зера-
гъэнэфагъэмкӀэ, блэкӀыгъэ илъэ-
сым къахьыжьыгъэ продукциер
фэдицӀгъэ нахьыбгъэ ашӀнэу ары.
Къэгъагъэхэмрэ субтропичес-
кэ культурэхэмрэ якъэгъэкӀын
фэгъзэгъэ научнэ-ушэтӀын ин-
ститутым и Адыгэ къуатм ары
щацир переработкэ зышӀырэм.
Къыхэгъэщыгъэн фае, алэрэ

шай куашэхэр Адыгеим шагъэтысынхэу зырагъэжагъэр илгъэс 76-кIэ узэкIэлэбэжымэ ары. НэмыкI мыщ фэдэ лъепкхэм идэгъугъэкIэ атекIэрэ цайр адыгэ селекционерхэм бэмышIэу къагъэкIыгъ. Экспериментым къызэригъэлъэгъуагъэмкIэ, адыгэ шайм икуашэхэм градус 15-м нэсэу чыIэр ащылэн алъэкIы.

Республикэм ипащэхэм зэ-

ралъытэрэмклэ, тишъолъыр ана-
хъу кыызэрашлэжьырэр адыгэ
кыуаер ары. Тlэкly зытешлэклэ
ащ адыгэ щаири кыыгуоцощт.

— Шаир нахьыбэу къызша-
гъэклырэр субтропическэ шьо-
лырхэр арых, Адыгеир ахэм
ахыхэрэп, — ело НИИ-м и
Адыгэ къутагэ ипашэу Пчы-
хэккэ Эдуард. — Республи-
кэр зыдэщыс чыпнэм ишугъэ-
ккэ, адыгэ шаим итхьапэ хэлъ
таныир процент 16-м ккэхэкэ,
нэмыкк чыпнэхэм къащагъэ-
ккыр анахь шай лъэпкэ дэгъу-
хэми а пчъагъэр проценти 9-м
ахшэккырэп. Микроэлементэу
ыккк витаминэу хэлъхэкккэ
адыгэ шаир дунаим шыцэлъа-

Адыгабзэр ашлогъэшлэгъонэу зэрагъашлэ

Мыекъуапэ дэт кӀэлэцӀыкӀу
ыгъыплӀу N 30-м адыгабзэм
изэгъэшлэн яшӀыпкӀэу тыщы-
пылъ. Илъэси 5 м кыщегъэ-
жъагъэу адыг лъэпкым ишэн-
хабзэхэр, инамыс, икультурэ
нэлусэ фэтэшылх. Кружокхэу
«Ныдэльфыбз», «Нэбзий» зы-
фэплӀштхэм лӀф ашлэ.

Клэлэцлыкүхэм адыгабээр уцугьо-уцугьоу ятэгашлэ. Апэрапшлэу ордэ цыкльхэр, усэхэр, пшысэхэр кызыфэдгэ-федээзэ, клэлэцлыкүхэм тэрээу, шхьэклэфэныгэ хэлъу сэлэм зэрэхыштым, зышчыыр кызыэралоштым, яунагьо кы-зэрэтегушылэштхэм фэтэгасэх. Сабыим ыгу ихыкльырэр жэбзэ дахэклэ, зерифэшьяушэу кы-рилотыкын фае. Ти Родинэ фэгэхыгэ ордэхэм, усэхэм ядгьэдэлүхэзэ, яхэгьэгу шү альэгьуным, адыгабээр зэра-гьэшлэным фэтэшэх. Адыгаб-зэм изэгьэшлэн фэгэхыгэ шлыкэр кыхэтхы зэхьум, апэ-рапшлэу клэлэцлыкүхэм нах-кызыэрэфэлсынклэштым, лэшлэх кызыэрэфэхьуштым тыпылыгы.

Адыгабзэм изэгъэшэнкIэ кIэлэщыкIуэхэм анэхъу лoф задатшIэрэр шэджэгъо ужыр аф. ДжэукIэ шыкIэм тетэу тилофшэн зэхэтэщ. Адыгэ лъапкIым фэгъэхыгъэ дидактическэ материалхэр, художественнэ литературатур Iаубытыплэ тшыхэсз егъэджэнхэм зафэтэгъэхъазыры.

Клэзэщыкыр нэгырэ 35-у тигруппэ исым шыщэу нэгыриплыр ары нылэп адыгэр. Арэу шытми, ашлогэшлэгъонэу адыгабзэр зэфэдэу зэрагашлэ. Адыгэ лъэпкым ыбзэ зэрэзэрагашлэрэм ымзакоу адыгэ унагъом шыщ шыпкьэхэу залытэжы. Сабый пэпчэ адыгэ

хабээр зыфэдэр еушэты, ельэ-
гьу. Нэмык цыф лъэпкхэм
афэмыдэ шэн-хабзэу адыгэхэм
ахэлхэр, якультурэ, ятарихь
зэрагъашлэ.

Клэлэцлыкы ыгыплэхэм лоф ашызышлэхэрэм плуныгыэ-гэ-сэныгэм епхыгэу яшлэныгэ-хэм ахагэхъонхэм фэшл семи-нархэр ренэу зэхэцэх. Шлэныгэхэм зашыхагыхорэ Адыгэ республикэ институтым аш фэдэ лофтхьабзэу бэмышлэу зэхи-цагэем тэри тыхэлэжыгэаг. Лэпкь культурэм сабыыхэр фэцэгэнхэмклэ адыгэ кьашо-хэм япхыгэ мастер-классхэр кээдгьэлгыгэаг. Клэлэцлыкы-хэр сигьусэхэу адыгэ пшысэ цыкылу кьэтшыг, нэужым урыс народнэ пшысэу «Репка» зы-филорэр адыгабзэкклэ зэдзкы-гэу кээдгьэлгыгэаг. Лоф-тхьабзэм кьэклопэгэ пстэу-ми ар агу рыхыг.

Адугаабээн изэгъэшлэн нахь
гъэшлэгон къэзышырэр, лъэп-
къым ишэн-хабзэхэм афэзы-
щэрэ, икультурэ нахь къалэ-
кзэзыгъэхьэрэ loфхъэбзэ зэ-
фэшъафхэр тиклэлэцлыкы
ыгыплэ зэрэзызэхэтэхэхэрэр
ары. Мары бэмьшлэу адыгэ
къэбым ыкы адыгэ къуаеи яма-
фэхэр хэдгъэуэфыкыгъэх.

Тиклэлэцкыкүхэм ядунээеп-
лыккэ, зэхашэу яэр зыфэ-
дэштм тишпынкэу lof дэтэ-
шлэ. Яхэгэгү шү альэгэуу
гэсэггэнхэр ары пшээрль
шъхалэу тилэр. Яцкыкүгьом
кышгэгъжыагэу лъэкъ зэгү-
рылоныгэ зысыфагу илыным,
шъхэкэлэфэныгэ зэфашыжы-
ным фэтэщэх.

Клэцлыкы ыгыплэу
N 30-м иклэлэпюу
ТХЪАГЪЭЛЫДЖ Мариет.

шлэрэ брендхэм янэкьокъун
ыльэкышт. Джырэ уахътэм ар
маклэу кьыдэтэгъэкы, ау джы-

рэблагэ а пч'агэм хэпшыклэу
хэдгэхьон гухэль тил.
(Тикорр.).

ШІЭНЫГЪЭ-ПРАКТИЧЕСКЭ КОНФЕРЕНЦИЕР

Бзэр — лъэпкъым ыпс

Гъэтхакъэм и 14-р — адыгабзэмрэ тхыбзэмрэ я Мафэу тиреспубликэ 2000-рэ илъэсым кышцегъэжыагъэу шыагъэуэфыкы ху-гъэ. Ащ елытыгъэу тикъэлэ шхъагъэу Мыекъуапэ ыкIи республикэм зэфэдэкIэ бзэ мэфэкI Иофтхъабзэхэр ащызэхашхэ.

Мы мафэр тыдэ щылэ адыги ябзэ мэфэкI лъапIэу щыт. Лъэпкъ лъапсэу адыгэхэр зыщыпсэухэрэ Адыгэ Республикэм адыгабзэр илъэпкъ къралыгъобзэ гъэнэфагъ. АщкIэ кытIкIэхуэхэрэ кIэлэцIыкIухэр ублэлIэ ыкIи гурыт еджаплэхэм ащырагъаджэх, адыгабзэр кIэлэцIыкIу ыгъыплэхэми, нэмыкI сэнэхъат зэгъэгъотыплэ еджаплэхэми ащарагъашIэ. Ау адыгабзэм изэгъэшIэн-кIэухуэмэн, илэжын Иоф анахъэу зэшIозы-хыхэрэ республикэ гъэзетэу «Адыгэ макъэр», Адыгэ кIэлэ-егъаджэ колледжыр, Адыгэ къралыгъо университетыр, гуманитар ушэтынхэмкIэ Адыгэ республикэ институтэу Т. КIэрэщэм ыцIэ зыхырэр арых.

Бзэр — лъэпкъым ыпс. Ар къагурылоу, Адыгеим ишIэныгъэ-лэжхэм ялъэкI-кIуачIэ кы-зэрихъэу бзэм, литературэм, адыгэ лорыуатэм, культурэм, шэн-хабзэхэм Иофышхо адашIэ; адыгабзэр шIэныгъэ лъэныкъуа-бэкIэ къаушыхъаты. Адыгабзэр щыл, Иоф ешIэ, ау ар фэны-къогъэнчъэп. Мы лъэжъаным адыгабзэм изытет зыфэдэр ыкIи ащ Иофыгъо инхэу кы-пыщылхэр егугъоу зэшIохы-гъэнхэр лъэшэу зэрищыкIагъэр кIигъэтхъэу гъэпсыгъагъэ шIэ-ныгъэ конференциер.

Лъэпкъым ыбзэ шхъагъэу адыгабзэм кыпыщыл Иофы-гъошхэр кыгъэнафэу гъэ-псыгъагъэ Адыгэ къралыгъо университетым адыгэ филоло-гиемкIэ икафедрэ кIэщакIо зыфэхъугъэ мэфэкI Иофтхъа-бзэр.

«Джырэ адыгабзэм изэгъэ-шIэн изытет» зыфиорэ конфе-ренцием ИофшIэн Адыгеим иеджэплэшхэм яшIэныгъэ-лэжхэр, Адыгэ университе-тым адыгэ филологиемрэ куль-турэмрэкIэ ифакультет икIэлэ-егъаджэхэр, студентхэр, Адыгэ Республикэм ит гурыт еджа-плэхэм адыгабзэмрэ лите-ратурэмрэкIэ якIэлэегъаджэхэр, Адыгэ шIэныгъэ институтым ыкIи республикэ институтэу сэнэхъатым зышхыагъахэрэм яло-фышIэхэр, Адыгэ Хасэм илIы-кIохэр, хъакIэхэр, адыгабзэр зикIасэхэр хэлэжыагъэх.

Конференциер кызылуиыхыгъ

ыкIи зэришагъ университетым адыгэ филологиемрэ культурэм-рэкIэ факультетым идеканэу, адыгэ филологием икафедрэ ипашэу **Хъамырзэкъо Нуриет**. МэфэкIым хэлэжэхэрэм шуфэс гушыIэкIэ закъыфигъэ-загъ пстэуми апэу Адыгэ къралыгъо университетым иректорэу, социологие шIэныгъэ-хэмкIэ докторэу, профессорэу **Хъунэго Рэщидэ**.

— Тызфызэхъагъэр анахъ Иофыгъошхэм ащыщ, — кы-луагъ ащ. — ЛъэпкъымкIэ бзэм мэхъанэшхо иI. Ащ узэрэфэ-сакъын фаем щэч хэлъэп. Бзэр культурэм лъапсэу иI. Ар кърэ-гъэгъуэнхэр псынклэп. Иоф дэ-пшIэн, ябгъэшIэн, мылкъу хэлъ-хъаныр ищыкIагъ. Адыгабзэм фэгъэхъыгъэу угушыIэн хъумэ, АКЪУ-р ары адыгабзэмкIэ мы пшъэрыл иныр кIэзыщэу, Иоф дэзышIэрэр. Нахъ тыфэсакъэу, нахъ чанэу, нахъ тыгу етыгъэу тыдэлэжъэн фае. Къарыу хат-лхъэу, амалхэр кърэгъотхэу, адыгэбзэ-ныдэльфыбзэм имэ-хъанэ цIыфхэм агурыгъэлогъэ-ныр апэрэ. ЦIыфхэм ягупшысэ мы Иофыгъом къещэлIэгъэныр, хэгъэлэжъэгъэныр ищыкIагъ, — щыкIигъэтхыгъ Хъунагом ипса-лъэ. Университетым Иофыгъу-итIу зэрэпхырищырэр — бзэр зэрэщызэрагъашIэрэр ыкIи об-ществэм бзэр зэрэнигъэсырэр игушыIэ щыхыгъэуэфыкIыгъ. Адыгэ шIэныгъэ Гупчэу Унэ-рэкъо Рае зипащэм уигъэра-зэу Иоф зэришIэрэр, журна-лэу «Псалъ» зыфиорэр адыга-бзэкIэ кызырэдэкIырэр дэгъу-гъэу ылытагъ. Ау школхэм адырIэ зэпхыныгъэм нахъ хэ-гъэхъогъэныр, мы лъэныкъор нахъ гъэлэшыгъэныр игъоу ылыгъэу.

Правительствэр, Хасэр кып-къотынхэми мэхъанэ ритыгъ. АдыгабзэмкIэ езыгъаджэхэрэм, ащкIэ сэнэхъатыр кы-хэзыхырэ ныбжыкIэхэм къралыгъом ыналэ нахъ атыри-гъэтыныр — унэхэр ятыгъэн-хэмкIэ, лэжыапкIэр кърэIэты-гъэнымкIэ, бзэм Иофыгъохэм язэшIохын кыгъэпсынклэщтэу ылытагъ.

Конференцием ИофшIэн хэ-

лэжыагъ ыкIи кышыгушыагъ Адыгэ Республикэм хэутын ИофхэмкIэ и Комитет ипашэу **Шхъэлэхъо Аскэр**. Ащ ипса-лъэ анахъ кыхэщыгъэр адыга-бзэр псэпытэ зышIырэр уна-

гъом ар шагъэфедэу, шагъэ-лъапIэу ыкIи еджаплэм зэрэ-щызэрагъашIэрэр ары. Бзэм лъэшэу ренэу уналэ тетыныр зэрищыкIагъэр кIигъэтхыгъ. АщкIэ Адыгэ къралыгъо уни-верситетымрэ гуманитар ушэ-тынхэмкIэ Адыгэ республикэ институтымрэ егъэджэн-шIэны-гъэ Иофышхо зэрашIэрэр кы-луагъ. Интернетым икIыгъэ илъэ-сым адыгабзэм изэгъэшIэнкIэ сайт кызырэдэкIыуахыгъэр, адыгабзэмкIэ IэпыIэгъу тхылъ-хэр, «СурэтхэмкIэ адыгабзэр зэтэгъашIэ», «Сиadyгабз» зыфи-лохэрэр, нэмыкIхэри кызырэ-дэкIыгъэхэр зышIуагъэ кърэлон-хэу ылытагъ. Адыгэ радиом, Адыгэ телевидением, гъэзетэу «Адыгэ макъэм» яшIуагъэкIэ, кърэбархэр цIыфхэм (IэкIыб къралыгъохэм арыс адыгэхэми) зэранэсырэр кылуагъ. Хэти фэлъэкIырэр ышIэмэ, бзэм икызыетегъэнэн нахъ псынклэ зэрэхъуштыр кIигъэтхыгъ.

Адыгэ Республикэм и Адыгэ Хасэ итхъаматэу **Лымыщэкъо Рэмззанэ** адыгабзэм Иофы-гъохэм зэрифэшъуашэу гъунэ алыфыгъэн мурад зэрашIы-

гъэр кылуагъ. Унагъом ащкIэ пшъэдэкIыж зэрилэр, адыга-бзэкIэ зышыгушыIэхэу, ныдэль-фыбзэр зышыIорышIэрэм арыс кIэлэцIыкIухэри бзэр якIасэу кызырэдэкIыхэрэм аналэ ты-раригъэдзагъ. Унагъор, еджа-плэр, къралыгъор зэготхэу, афэлъэкIырэр ашIэмэ, бзэр рыгушыIэнхэ къродьер е ры-тхэнхэр армырэу, рыгупшы-сэнхэ амалхэр кIэлэцIыкIухэм аIэклэлэ зэрэхъуштыр анахъ мэхъанэ зилэу ылытагъ.

Шуфэс гушыIэхэм доклад-хэр къакIэлэцIыкIуагъэх.

Филологие шIэныгъэхэмкIэ докторэу, АРИГИ-м идиректорэу **Бырсыр Батырбий** «Джырэ бзэшIэныгъэм изытет ыкIи ащ кыдэтэдджырэ упчIэхэр» зы-фиорэ докладыр кышIыгъ. Адыгабзэмрэ адыгэ тхыбзэм-рэ гъогу афыхэхыгъэнымкIэ Иофышхо зылэжыгъэ гъэса-гъэхэу Нэгумэм, Бэрсэим, Ло-патинскэм ацIэ пшыгъупшэ-нэу зэрэщымытыр кIигъэтхыгъ. Алфавитыр зыпкъ игъэуцогъэ-ныр, бзэ шэпхъэ-хабзэхэр гъэ-

уэфыгъэнхэр, тхылъхэр, гъэ-зетхэр кыдэгъэкIыгъэнхэр зэ-рафэуIэуIэхэр кылуагъ. Iэшхъэмэфэ Даутэ, профессо-рэу Яковлевым, КIэрэщэ Зэй-наб яшIэныгъэ-ИофшIэгъэ куу-хэу, адыгабзэм идиалектхэр зышыгъэуэфыгъэхэм (шапсы-

гъэ диалектым инэшанэхэр кызыщIотыкIыгъэхэм) лите-ратурабзэр агъэпытагъэу зэрэ-щытыр кIигъэтхыгъ. ШIэныгъэ ИофшIагъэу Iэшхъэмафэмрэ Яковлевымрэ зэдагъэхъазыры-гъэу «Грамматика адыгейского литературного языка» ыкIи КIэрэщэ Зэйнабрэ ХъатIэнэ Аб-дулрэ зэдатыгъэу «Адыгабзэм изэхэф гушыIалъ» зыфилохэрэр апэрэ шIэныгъэ ИофшIагъэхэу зэрэщытыр кылуагъ.

Лъэпкъ бзэшIэныгъэмкIэ шIа-гъэу щылэр мымакIэми, джыри узыдэлэжъэн лъэныкъуабэ нэ-мысыгъэхэу зэрэщылэм ягугъу Батырбий кышIыгъ. ГушыIэм пае, адыгэ-абхъаз бзэ зэхэ-тыкIэм зыми Иоф дишIэрэп. Кадрэхэр зэрэщымыIэхэми къа-щыуцугъ. Зэфэхъысыж кIэ-ухым анахъэу щыкIигъэтхы-гъэр, тыбзэ лъапсэ зэригъоты-гъэр ыкIи щыIэнымкIэ гугъэ-плэшхохэр зэрэщылэхэр арых.

Пленарнэ зэхэсыгъом гушы-Iэ кыщишIыгъ университетым адыгэ филологиемрэ куль-турэмрэкIэ ифакультет икIэлэ-егъаджэу, методобъединением ипашэу **ХъакIэмыз Мирэ**. Ны-дэльфыбзэмкIэ кIэлэегъаджэ-хэм ягъэхъазырын зэрэщызэ-хэцагъэм ар игъэкIотыгъэу кытегушыагъ.

ШIэныгъэлэжышхоу **Абрэдж Ачэрдан** «Адыгэ литература-бзэмрэ джырэ уахътэмрэ» зы-фиорэр кырилотыкIыгъ. Лите-ратурабзэр непэ икъоу агъэ-федэу Иоф ешIа е Iэпэдэлэл ашыгъэу ипсынклэлэ рэкIоха? «Адыгабзэр щылэным, лыкIо-тэным, лъэпсэ пытэ хъуным анахъ ищыкIагъэр, бзэр зылулъ нэбгырэ пэпчэ игуетныгъ, ишIэ-ныгъ, игъэсэнныгъ ыкIи икуль-тур» — кылуагъ ащ, щысэ-хэри бэу кыхыгъэх.

Адыгэ Лъэпкъ театрэм ихудо-жественнэ пащэу **Шхъэлэхъо Светланэ** «Адыгабзэр Лъэпкъ театрэм ылыапс» зыфиорэ гу-шыIэр кышIыгъ. Илъэсым кърэ-хъугъэу ежэ театрэм Иоф зы-щишIэрэм гъэхъагъэу ялэхэм, щыкIагъэхэм ягугъу кышIыгъ.

ШIэныгъэ конференцием хэ-лажэхэрэм яIофшIэн ащ пы-дзагъэу секције зэфэшъафитIумэ «Адыгэ бзэшIэныгъэм ыкIи «Адыгабзэм иегъэджэн» зыфилохэрэм ащылъагъэкIо-тагъ. Мыхэм темэ зэфэшъаф 20-м нахъыбэ (зэхэтэу 50-м ехъу) кырахыIэлэгъагъ ыкIи кышыралотыкIыгъ.

ШIэныгъэ-практическэ кон-ференцием гупшысэ-зэфэхъы-сыж унашъохэр джырэ адыга-бзэм изытет нахъышIу шIы-гъэнымкIэ щаштагъэх.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Сурэтхэр Iэшынэ Аслъан конференцием кышытырихы-гъэх.

КИАРЭ Фатим.

Сурэтыр Іэшъынэ Аслъан
тырихыгъ.

ЛЪЭПКЪ ИСКУССТВЭР ЫКІИ НЫБЖЬЫКІЭХЭР

Орэдыло ыкІи шыклэпщынэо кІал

Зигъусэр насыпышлэщ

«Мыжъосыныр мэкІодыжы, мыкІодыжыер оред», ело гушылэжым. Мыщ дэжым анахь уналэ зытеозыгъадзэхэр адыгэ оредыжхэу хьакІэщхэм къащалоштыгъэхэу, нэпэрэ тимафэхэм къанэсыжыгъэхэр арых. Оредхэр охьтэ-лэухан зэфэшхьафхэм лэпкым ышхьэ кырыкІуагъэм, ыгукІэ ышэчыгъэу зехишлагъэм илотакох. Ахэр мэханэу ялэмкІэ пчыагъэу зэхэлъы: лы-хъужь оредхэр, лэжэкло, тхьалэу ыкІи кушэ оредхэр, зэо ыкІи нэмыкІ тхьамыкІагъохэм яхьыллагъэхэр; къыным пэшукІэ, игъашлэ къэзыкІурэ адыгэм ишылэныгъэ гушлуагъэм, шульэгъум, хъарым, ныбджэгъуныгъэм, шыпкыагъэм афэгъэхьыгъэ оредхэм чыплэ шы-рялагъ. Оредым цыфым ыгу къыдещэе, жьыдэкІыгъо фэху ыкІи зырегъэушху.

Адыгэ оредыжхэр лэпкым илэгъух, ишогъух, ащ шуи бзаджи ышэчыгъэр зэкІэ итарихъ къащылоагъ. Джары ахэм осэшлу къязытырэр, тарихъ лэпсэ куу ял, ухэтми гъозплэ ин пфэхьоу. Адыгапсэр оредым хэкІыхьагъ.

Оредыр зикІасэм хэтми гъусэшлу ыгъотыгъ, ыбзи, ихабзи, имафэ пэпчыи нэфынэщт.

ХьакІэщ оредхэр

Адыгэ лэпкым игушлуагъо егъэгъотыжыгъэнымкІэ мы уахьтэу тызыхэтми Іофышхо зышлагъэр зэпашлэрэ еджэгъэгъасагъэу, Іэпэласэу, зэчыибэкІэ Тхьэр къызэтагъэу ГъукІэ Замудин. Ныдэльфыбзэм фэдэ къабзэу, оредыжхэм лэпкыпсэр зэрагъэпырэр ышлэу, лэужыкІэхэр лэпкы искусствэм къыфэгъэушыгъэнхэмкІэ, оредым лъагъо фыхахынымкІэ,

лэпкы Іэмэ-псымэхэр ашлэхэу, ашыхэу ыкІи ахэм мэкъамэхэр къарагъалоу егъэсэгъэнхэмкІэ Іофышхо ылэжыгъ ыкІи елэжы.

Орэдыло купэу «Жъуым» едэлугъэу, кІырыплыгъэу, ар зыкыгъотынымкІэ егъэжэплэ мафэ зыфэхьугъэри макІэп.

Лъэгъошлэ

Ахэм ащыщ лэпкы шхьалытэжыныгъэ ин зыхэлъэу, республикэ, всероссийскэ ыкІи дунэе фестивалхэм ядипломантэу, адыгэ лэпкы оредхэр къэзылоу ыкІи лэпкы Іэмэ-псымэхэмкІэ мэкъамэхэр зыгъэжыныгъэу **Нэгэрэкъо Казбек**. Ар Шэуджэн районымкІэ къуаджэу Джыракъые щыщ, илъэс 28-рэ ыныбж. Къоджэ гурыт еджаплэр къызеуухым, АКЪУ-м физикэмкІэ ифакультет щеджагъ. Унагъо ил, ишхьагъусэ кІэлэгъадж, шъожьыиты — Имран (5 ыныбж) ыкІи Расул (3) зэдэплэ. 2011-рэ илъэсым программистэу район сымэдэжыым, етІанэ Шэуджэнхьэблэ район гупчэ тхылъеджаплэм автоматизациемерэ къэбар технологиякІэхэмрэкІэ иотдел ипашэу Іоф ешлэ, оредми ыгукІэ фэщагъэу фэкІо.

«Тыдэ къыфкІыгъа кІалэм оредыр?» плэмэ, къэплон лэпкыщтыр зы: Джыракъые тапкІэ тхьыдэлэуатэхэри, оредусхэри, оредылохэри (Беданэкъо Шъалихьэ, Нэгые Иляс) Байкъулэм фэдэу дэсыгъэх. Ежъ Нэгэрэкъохэм хульфыгъэ Іушхэри, бзылфыгъэ губзыгъэхэри ахэтых. Дэгъоу ежъ Казбек къышлэжырэр ятэкІэ инэнэжъэу Кулэ адыгэ оредхэр кІасэхэу, мэкъэ дахэкІэ зэрэкІыргъэщытыгъэхэр ары.

«Ащ дэжым сэ ськІэлэ-цыкІлугъ, илъэси 6 — 9 сьныбжыгъ. Сянэжъ анахьэу «Мэзгуащэ иорэд», «Абрэдж Нухьэ иорэд» уелъэлужьын имышыкІагъэу, игопэ дэдэу, бэрэ къызэрилоштыгъэхэр къэсэшлэжы. Ау сэ ащ дэжым адыгэ оредым зи хэсшыкІышхо цылагъэп, нэмыкІ оред-

хэри сэркІэ гъэшлэгъоныгъэхэп. Ау мы шылэныгъэм хэти сыди чыплэ зэрэщырилер сшлэш мэху, плалэ теши, сьмышлэхэу лэпкы оредым сыкыфэушыгъ. АщкІэ зишлуагъэ анахь къысэ-кыгъэр, студентыгъо лэухьаным — 2005 — 2006-рэ илъэсхэм, ижырэ оредыло ыкІи Іэмэ-псымэхэм къязыгъэлорэ купэу «Жъуым» седэлунэу, сыкІырыплыныу амал зэрэслагъэр ары. Оредылоу, шыкІэпщынаоу Нэгъой Заур анахь синэплэ-гъу ит зэпытыгъэр, етІанэ Стла-

мылэм гу зылъысэтэм, сэри апэрэу гузэхэшлэ иныр сшхьэ къышыушыгъ, ныбжыкІэ гугъэ лъагэхэри сьлэпкыкІэ къысэуцокІыгъэх, сэри зыгорэу-щтэу зысыушэтын мурад сшыгъэ», — ело Казбек.

Шыпкыэ, адыгэ унагъом щэплугъэ кІалэу, икыуаджэ къэзыгъэзэжыгъэм лэпкы шэнхэбзэхэри, зекІокІэ-шыкІэхэри ихьафыгъэхэп. Казбек университетым чІэсыгъ студент къэшъокІо ансамблэу «Нартым» зыхэтми. ЦыкІу-цыкІлоу «Жъуым» хэтхэм къалохэрэ оредхэр кІилулыхэ мэху.

Университетыр къылухы, къуаджэм къызэкложым, Іофшлэ-плэкІэ район гупчэу Хьакуры-нэхьаблэ зыгъэзагъ. Культурэм и Унэ щызэхэщэгъэ лэпкы Іэмэ-псымэхэм яансамблэу «ДжэгуакІу» зыфилорэм хэхьэ, ежъ-ежырэу къамылым ыкІи шыкІэпщынэм къарыгъалоу зырегъасэ. ЫгукІэ шлоигъоу зыфежыгъэ Іофыр — оредышъо дхабэр ыкІи къэшъо мэкъэмэ зэфэшхьафхэр къызэрэдэхьухэрэми агъэрэзагъ.

2014-рэ илъэсым ежъ ыпкы къыкІэу, адыгэ оредыжхэр ижырэ къэлуакІэм илъэу гъэ-

кІыгъ. Купым хэтышхэри, (къа-лошхэри) оред репертуарыри ыгъэхьазырыгъэх. Казбек ежъ гу лымытапэми, лыхьыкІо-ушэ-тэкІо гъэшлэгъонэу къычІэкІыгъ, Адыгэ республикэ радиом, гуманитар ушэтынхэмкІэ Адыгэ республикэ институтэу Т. КІэ-рацэм ыцІэкІэ щытым, Англием ыкІи Францием ялэпкы тхылъеджаплэхэм яфоноархивхэм зафигъэнэлосагъ, оред дэгъухэр зэригъэулугъэх.

Нэгэрэкъо Казбек илоф шхьалэ готэу, творчествэм зыритыгъэу, ижырэ адыгэ оред къэлуакІэр ыкІи лэпкы Іэмэ-псымэ музыкэр зэрифэшъуашэу лъегъэклэуатэ. Адыгэ лэпкым имузыкальнэ фольклор ухъумэгъэнымкІэ ыкІи зэлыгъэшлэгъэнымкІэ Іофышхо елэжы. КІэлэ ныбжыкІэр мэханэ зилэ Іофхьэбзэ инхэм арагъэблагъэ, иорэдкъэлуакІэ, ишыкІэпщынэ макъэ ягуапэу едэлух, осэшлуи къыфашы. Шьолпыр ыкІи урысые фестивалхэм ямызакъоу, ІэкІыб къэралхэм — Германием, Тьркуем ыкІи Чэчэным, Налшык, Черкесскэ, Москва, Ульяновскэ ащызэхэщэгъэ фестивалхэм ыкІи зэнэкъокІухэм ахэлэжыагъ, апэрэ чыплэхэр илэу къыгъэзэжыгъ.

Гъэтхалэм и 17-м, Мыекыуапэ, Адыгэ къэралыгъо филармонием изал цыкІу, сыхьатыр 18.30-м Казбек итворческэ концертэу хьакІэщ оредхэр къызычилошхэр щылэщт. Лэпкы искусствэр зикІасэхэр, адыгэ оредыжхэр ыкІи шыкІэпщынэм, къамылым амакъэ зэхэ-зыхымэ шлоигъохэр регъэблагъэх. Тэри лэпэмафэ ыдзынэу фэтэлэ.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Сурэтхэм арытхэр: **Оредылоу, шыкІэпщынаоу Нэгэрэкъо Казбек; «Джэныкыо машу» зыфилорэ оредыло ыкІи лэпкы Іэмэ-псымэхэмкІэ купым хэтхэр (сэмэгумкІэ укыкІэу): Быштэкъо Адам, Нэгэрэкъо Казбек, Юсып Заур.**

шъу Мэдинэ «Айдэмыркъан иорэд» къызэрилоэрэ зызэхэ-сэхьыми, ишыкІэпщынэ мэкъэ зэнкІэ къэбзэ жьынч зэрэсигуапэми, «Жъуым» икупашэу ГъукІэ Замудин ицІыфышлугъи, илъэпкы паемэ, къогъанэ зэри-

псыгъэнхэмкІэ купэу «Джэныкыо машу» зыфилорэр зэхэ-щэ, ащ иорэдылоу ыкІи иупчэ-жыгъоу щыт. Охьтэ кІэкІым Нэгэрэкъо Казбек ижырэ оредым икультурэ, икыэлэкІэ-шыкІэ хэбзэхэр ыгъэуэфынхэ ылъэ-

Гъогу щынэгъончъэкІэ Масленницэм кІуагъэх

Масленницэр окІофэ, зыныбж хэкІотэгъэ цыфхэр чанэу мэфэкІ Іофхьабзэхэм ахэлажыгъ. Библиотекэу N 5-м икыутэмэ цыкІу джырэблагъэ шыкІогъэ зэхэсыгъоу «В кругу друзей» зыфилорэм къалэу Мыекыуапэ и ГИБДД иІофышлэхэр хэлэжыагъэх.

МэфэкІ чэфыгъор къызытырагъакоу, гъогум гулытэр щычІанэу зэрэщымытыр къэзэрэугыогъэхэм джыри зэ къулыкыушлэхэм агу къагъэкІыжыгъ. Аныбж елъытыгъэу, лээсрыкІо зэпырыкІыплэхэм уатехьаным пыл шапхэхэр игъэкІотыгъэу къафалотагъэх.

Оред мэкъэмэ дахэхэмкІэ, блинхэмкІэ библиотекэм иІофышлэхэр хьакІэхэм къапэгъокІыгъэх. «Анахь блин дэгъу» зыфилорэ зэнэкъокІур зэхэ-щэагъ, къэшъуагъэх, оредхэр къалуагъэх.

Къулыкыушлэхэри адырагъаштэзэ, зэхэщэгъэ Іофхьабзэхэм чанэу ахэлэжыагъэх, шухьафтынхэри къафагъэшъошагъэх.

ГъогурыкІоным ишапхэхэр зэрытхэгъэх хэушхьафыкІыгъэ тхыгъэхэр, мэфэлытэхэр къэзэрэугыогъэхэм афагоштыгъэх.

Нэужым Іофхьабзэу «Шагающий автобус» зыфилорэ зыныбж хэкІотагъэхэри, инспекторхэри зэхэтхэу пшынаом къыригъэлорэ оредхэм дежыухэзэ, Мыекыуапэ иурамхэу Курганнэм, Ветераным, Некра-

совым ыкІи К. Марксым ацІэ зыхьыхэрэм къырыкІуагъэх.

В. А. ЗАГАЙКО.

Къэралыгъо автоинспекцием иотделэу Мыекыуапэ щылэм ипаш, полицием иподполковник.

ПЭНЭШЪУ Сәфәр

Жыыгъошъхъэммыгъу

Рассказ

(Къызыкълъыклорэр гъэтхәпэм и 15-м къыдәкыгъэ номерым ит).

— Сыда, Якъуб, къэхъугъэр? Садэжъ укыызэрэмыкылахэрэм изакъоп, урамым тыщызәлула-гъэми зыкъысщыодзые. Тызэрэзәунәкъошър пшыгъупшәжыгъа, хымәу къуаджэм тызә-дыдәс фэдәу зыкъысфәошъы. Якъуби иджәуап хъазырыгъ: — Сыда къэхъугъэр умышлэ фэдәу зыкъысщыодзые? Пшыгъупшәжыгъэм, угу къэзгъә-кыжыын, Совет хабзэр плъэгъу мыхъоу, «народым урипыеу» алуи Сыбыр уращыгъагъ. Сыкъыбдеушәкъләу зыльәгъухэрэм алошър нафэ, сәри къыбде-сәгъаштәу, Совет хабзэм сыгу фәмыкылоу ары. Ощ пае шъхъ-гъәуз къызфәсхъыжыынәу сы-фаеп.

Якъубә ар Къырымчәрые къырилуи, риложыштым къемы-жәу ежъэжыгъ. Къләыплъәу, зәхихыгъэр утын хыльәу къы-щыхъоу тләкүрә щытыжыгъ. Ащ ышлөшъ къыгъәхъугъ зы-ми имыщыкъләгъәжәу, куцә-рәхъ къләгъәжыгъ фэдәу ду-наим къызэрәтенагъэр.

Къырымчәрые Сыбыр ра-щыным ыпәкълә къләгъәаджә-хэр къызсагъәхъазырырә учи-лищър Мыекъуапә къыщухы-гъәти, къуаджэм дәт убләплә еджапләм къләгъәаджәу ләф щышлөшъыгъ. Исәнәхъаткълә ләф рагъәшләнәу зыкъләләум, амы-ушәфәу занкъләу къырауагъ «народым ипый» советскә кълә-ләхэр ригъәдженхэр къызэрә-рамыпәсыщтыр, ар къыгуры-мылоу зэрәкъләләуагъәхэмкълә къагъәмысагъ. Ащ изакъоп, еджәгъәшхоу щымытми, шлән-ыгъә тләкү иләу зыльәтәжы-ти, ежъ фәшләшъушт ләфшлән къыратынәу лъәуако тыдә къләуагъәми, ар дәдәр ары къы-фәләтыштыгъэр. Зәнкълә дәдәу къезымылохэрә къахәкышты-гъәми, зыкыфәмыехәр къыгу-рылонәу къыфыхагъәпсыщтыгъ.

Нәмыкъләм ләфшләгъуагъ амы-штәныр гъәшләгъона, ежъ Къы-рымчәрые икъләуаджә щызә-

хәцәгъә колхозым итхәматә бригадә горәм учетчикәу лу-гъәхәнәу зыльәлүм, къәухъә-ухъажъ къыхәмыхъәу ынәхәр къәмыушакохәу къырилуагъ: — Народым ипый ләнәтлә естыгъәу сыкъызашләрәм къыс-фәдәштәп.

Зы сомми иджыбә къымыхъәу Къырымчәрые къуаджэм къы-дәнагъ. Ары шъхәагъ, щылән фаеба, фәмыхъукълә ләжәкълә къызәрыкылоу колхозым хәхъагъ. «Народым ипыеу» алуи Сыбыр зэрәращыгъагъэр къыфамы-ләтынәм пае кълә зыфәлорәм кылоу, шлә зыфәлорәр ышләу, къләгъәнагъәу ләф ышләштыгъ, ау ащи ишлуагъә къәкъләуагъәп. Колхозым илътәсым ләфәу ышл-гъәу зыщызәфахъысыжыырә зәлукләм тхәматәм докладәу къыщышыгъәм ләжәкълә пәрә-хәм ацлә къызщырәлом, зәкълә-мә апәу ежъ ыцлә къырилоныр ифәшлуашәу Къырымчәрые зә-плъыжыти, ежъ къызхәмы-фәм зыфәщыләшъуагъәп. Тхә-матәм докладыр къызеухым, ылә къыләти, «Сә упчлә си!» ылуи къәтәджыгъ.

— Аләджыку, колхозым дә-гъоу ләф щызышләхэрәм ацлә къызеоләм, сыда сә сакъыз-кыхәмыфагъэр? А зыцлә къе-пләуагъәхәм апшәу сымыкъләм, ләфшләнәмыкълә зыкыи ауж сы-кыинәрәп.

— Пцлә къызкъләсымылуагъәм, укыкъләупчләжынынр имыщы-кыләгъәу, ори дәгъоу зыдәошл-жәу къысцәхъути ары, — тхәматәм иджәуап къләкыгъә. Колхоз тхәматәм къырилуа-гъәр Къырымчәрые лъәшәу гукъао щыхъугъ, ыгу еләжыгъәу зәриложыгъә: «Сыд сшләми мыхъоу, тыдә сыкъләми сауж имыкъләу, емынәр зылухъан гу-щылә мыгъоу лажыи хъакыи симыләу сызәрагъәмысагъәр къыздекъләуагъәу сигъашлә къәс-хыштыгъ?»

Ар егъашләм къызэрәдекълә-кыштыр джыри нахъ ышлөшъ къәзыгъәхъури Къырымчәрые нәужым рыхылагъ. Псәогъу имыләу изакъоу унә нәкъләм исызәпытыныгъа, ыныбжыкълә ежъ диштәу лыи зымыләжъ бзыльфыгъәр, ари шъхъзәкълә ләжәуитлоу унәм къынагъәти,

ыдәжъ къләуагъә шъуагъә зэрә-фаем щыгъәгъәзәнәу. Сыд фә-дә нәмыкълә ушъхәагъу къыгъо-тәу къыщыгъәзыягъәкыи ащ фэдәу зәхишләнәгъәп, ау ащи къыфиләтыгъәр Сыбыр зэрәра-щыгъагъәр ары.

— Къырымчәрыи, угу хә-мыгъәкълә, — занкъләу къырилуагъ Хъунәкъомә япхъу Минхъан, илътәс тлөкытлүм благагъәу еклө-ләгъә, ынәгукълә дәхъ дәдәу щымытми, пкъыи ищыгъә дахә зилә бзыльфыгъәу къуапцләм. — «Народым ипый» ишъуагъәу къысалоу къуаджэм сыдәсынәу сыфаеп.

Ащ фәдә джәуап Къырым-чәрые ежәгъахәп, ау риложыи-ни къыфәгъотыгъәп.

3

Гъәтхәм иящәнәрә мазә къыхъәгъә къодыягъ. Дунаим идәхәгъугъ. Тыдәкълә упләагъә-ми дунаир къләрәкыләгъ, гъәтхә шъуашә щыгъыгъ. Маим иапәрә Мафә къоджәдәсхәм агъәмә-фәкыштыгъ. Дунаим идәхәгъә диштәу цыфхәр къләрәкыләгъәх, чәфыгъәх. Ахәм ахәтәу Лыю-дыкълә Доләт, колхозым ипарт-организацие исекретарь, лыи ныбәшәу лъәчләбгъәм, Совет хабзәр ежъ нахъ шлу ыльәгъоу щымыләу зыльәтәжыгъәу гушылә мыщыухәр зышләнхәр зыкъләсәр Къырымчәрые къышлорәгъ:

— Совет хабзәр зыгу ри-мыхъырәр, народым ипый со-ветскә мәфәкылым хәтынәу фи-тыныгъә иләп, арышъ, пшъхъә щыгъәзыежъ.

Ащ игушыләхәм Къырымчә-рые ыгу къызәкыләгъәнагъ. Нә-къә-пакълә ригъафәмә шлоигъоу къәхъугъ, ау хъуштәп. Ауми ыгу къыфәшлөп, сыдым къыри-гъәкыи бәрә щыхъагъу къе-шы. Ренәу къыфиләтырәр «на-родым ипый» алуи Сыбыр зэрә-ращыгъагъәр ары. Ехъырә-хышәжыырәп ләубытыплә горә зәрегъотәу къуаджәм даригъә-лътәсыкышты. Ащ фәшл еләс-кызә рилуагъ:

— Сыда, Доләт, мыхәм са-хәт пае яшләрәр?

— Ар къыбгурымыломә, боу къыослон, — бләоным фэдәу Доләт ищәнаут хъазырыгъ. — О укудә гъуаткылу, мы узхәт-

хәр шъоу пхъәчай, уазыхат-клорәм уупцләплыштых.

— Адә зымы сыфимыты-жыхәу мы къуаджәм сыдәу-щтәу сыдәсышты?

— Угу римыхъмә пшъхъә щыбгъәзыежыын уфит. Джары уздәшәгъагъәм, илътәсипшлә укыздәтыгъәм къләжъ. Джары о уифәшәшә шъыпкър. Сә сыфитыгъәмә псаоу ащ пшъхъә къыозгъәхыжыштыгъәп, узгъә-ллыхъәштыгъ. Уцыфышъ слоу уихъади чләзгәлхъәштыгъәп, тыгъужъ лүс усшыштыгъ.

Къырымчәрые ащ нахъ фә-щыләгъәп, къызәрихъакыи бжым-кълә Доләт ынәжгъ чләуагъ. Адрәми ар къыфигъәгъуны-гъа, зәфилыгъәх. Нәрә-псә-рәкълә цыфхәу мәфәкълә зәха-хәм къырихылагъәхәм зә-пачыжыгъәх.

А мәфә дәдәм ипчыхъә милиционерхәр Къырымчәрые къылыләсыгъәх, машинәм ра-гъәтысхыи, дащыгъ.

Судым ләфыр зынәсым ана-хъәу Къырымчәрые зәрагъә-мысагъәр Совет хабзәм иллы-кыло ылә филәтыгъәу, ащкълә Со-вет хабзәм ыгу зэрәфәмышлур къыгъәлътәгъуагъәу ары. Ащ пагъәхъожыгъ Совет хабзәм имәфәкълә нәшхәи гъә къыхиль-хъан гухәл илагъәу. Ащ фәдә «мыхъун» зышләгъәм фәгъә-гъуна, судым хъапсым члә-сынәу илътәсипл къытыриль-хъагъ. Шыпкълә, прокурорым игъоу ыльәтәгъагъәр илътәсипшл тырильхәнәу ары.

Хъапсышлу мәхъуа! Сыбыр зырашым, лагерәу зыщалыгъы-гъәм кыинәу щыләгъугъәм фә-мыдә дәдәми, ащи илътәсип-лым щыпәкъләкыгъәу, ащ нахъ къыхәмыхъожымыи зы лы игъа-шләкълә икыуштыгъ. Къупшъхәм-рә шъомрә зәщәкыгъәу оды-бзәгъ, ос нәгоу кыфылбзәгъ, ынә исәу, ыпсә пытыжъ къо-дыеу чләмәлхъәгъә хәдәу къуаджәм къәкъләжыгъагъ.

Ыпәкълә Сыбыр къызекы-жым иуни, ичәухәми тләкү ахәулхъухъәгъәми, иуна-шъхыи бгъән тыраригъәлхъә-гъагъәми, джыри арилъәгу-ләрәр гуклорыгъагъ. Шъхәны-гъупчә ещәкъләхәм джыри пхәм-бгъу ялулыгъагъ, ипчыи егъә-

тыгъагъ, ичәу нәмыләмә зәхә-тәкъләпагъ. «Е-о-ой, джары зы-шъхә щымыләм ищыд хәмә ашхы зыкъләлорәр» зәриложыи-гъагъ.

Иунә, ичәу арилъәгуләрәхәр Къырымчәрые къызищи-штәжыын къәбар гухәкълә нә-ужым зыщыгъуагъә хъугъәр. Ипшәашәу Джәнәт унагъо ихъәгъә къодыеу апәрә сабы-ир къызыщфәхъуным хъушән икъләуә хъугъә. Ыкълә Аслъан-рә ащ янәрә машинә зәутә-кылым хәкъләдәгъәх.

А къәбархәм гуи-псәихәу ащызгъәгъозагъәр къызәрәкълә-жыгъәр апәу зыльәгъугъә игъунәгу бзыльфыгъәр, Мә-лахъокоу Арамбий ишъуагъ Мә-ләичәт, Сыбыр къыкыжыгъәу къызәкъләжыым къырихылагъә-гъәр ары. Джыри унәм ипчә егъәтыгъәти, ышләштыр ымы-шләу зипллыхъәу Къырымчә-рые лъәгуцәм тетыгъ ащ къы-лъәгуи лункыбзә лухыр къы-фихыи ыдәжъ къызәкълә. «Джы сыдгушә сищыләжъ» ылуи, ыгу еләжыгъәу зәтхәуахъәм, ыпә-кълә инәпләгъу зәрәкъләмыхъо-псыштыгъәм фәдәжыгъәп, ыгу къызәрәфәгъугъәр къыхәщәу «арыгуш, тхәмыкъләгъошху къыо-хъулагъәр» ылуагъ. Ядәжъ ыщә-нышъ, къыгъәшхәнәуи къыри-логъагъ, ежъ фәкъләуагъәп нахъ. Ядәжъ къләжыи шхынхәр къы-фихыгъагъәх.

Ылътәу теуцожәу тләкү зы-къәшләжыфә а бзыльфыгъәр ары ыналә къытезгъәтыштыгъәр. Лъәшәу фәрзәгъ, «джары гъу-нәгуагъ гъончәджырә зәфәдә зыкъләлорәр» ылогъагъ. Сыбыр къызекыжыым ащ илә ынә къызәрәримыгъәплыштыгъәр, иунә къыхәныр хәгъәкыи, щәгуи къыдәкыгъәу зыльәгъуагъәми гушыләгуи къышләнәу зэрәфә-мыещтыгъәр щыгъупшәжыи-гъәм фәдәгъ...

Кыныгъоу ищыләныгъә зы-щырихылагъәхәр ышъхъә щы-зәпәкъләкыжыгъәу, Къырымчәрые ыпәкълә ланләу, епәгъогъоу щысыгъ жыбгъәу къылыгъәм ежъ къызәхъуи мыләрәс чы-гъыжәу ятәжъ игъәтысыгъа-гъәм къыпытәкыгъә пкъләшәхәр быбатәзә ыпашъхъә къызрә-лътәсәхәм. «Сыкъләшъушләжыгъ, ара? Шъош нәмыкълә сә къыс-фәжә дунаим тетыжәп» ылуи, тхәпә зәулә къыштагъ, бәш шъхәләнәтәгъәу ылыгъым зы-тыригәкыләзә къәтәджыжыи, унәм къыхәжыгъ, пкъләшәхәр ипләшъхәгъ чилыхъәхи, пләм зыхыгъәкыләгъ.

НАРКОМАНИЕ

Тызәделәзә тыпәшлуеклон фәе

Урысые ләфтхәбзәу «Хәдәгъур зыщәцәрәр ошләмә, макълә къытәгъәлу» зыфилорәм иапәрә уцугъо Адыгеим щырагъәжыагъ. Гъәтхәпэм и 14-м къы-щегъәжыагъәу и 25-м нәс ар къләшт. Наркотикхәр хәбзәнчәу амыгъәзекъләным лъыплъәрә Феде-ральнә къулыкър ары ләфтхәбзәм къләшәкълә фә-хъугъәр.

Илътәс къәс ар зәрә Урысыеу щызәхәщә. Наркоманием гумә-кыгъоу къызыдихыхәрәр цыф-хәм нахъ алыгъәләсыгъәнхәм, наркотикхәр хәбзәнчәу зыщә-гъәфедәрә, зыщәцәрә чыплә-хәм афәгъәхыгъә къәбарыр нахъ къәләкъләхәнәу, хәбзәгъә-уцугъәу щылагъәм джы зәхъо-кыныгъәу фәхъугъәхәм цыф-

хәм еплыкъләу афырәләр, нар-котикым пыщәгъә цыфхәм лә-пыләгъу афәхъугъәнынр, ахәр гъәхъужыгъәнхәр, зыгъәгуи-кырә упчләхәм яджәуап араты-жынынр ары пшәрыль шъхә-ләу зәхәшәкъләхәм зыфагъәуцү-жыырәр.

АР-м наркотикхәр хәбзән-чәу гъәзекъләгъәнхәм пәуцужыи-

рә къулыкъләу ицыхъәшләгъу телефон номерхәу **52-48-44-м, 8-964-895-95-12-м** ыкыи АР-м хәгъәу къләшт ләфтхәмкълә и Ми-нистерствә ицыхъәшләгъу теле-фон номерәу **59-64-88-м** чәщи мафи ләфт ашлә. Наркотическә средствәхәр зыщәгъәфедәхәрәр зышләхәрәр, ар зыгъәфедәхәрәр зыщызәрәгуиорә чыпләр зыльәгъугъәхәр, наркотик зы-хәлхәр къызыщәгъәкырә чы-пләхәр зышләхәрәр, мы лъә-ныкъләмкълә упчлә зыты зышлөи-гъоу зыщышхәр къамаылоу мы номерхәмкълә теонхә алыәкышты. Джәш фәдәу наркотикхәр хәб-зәнчәу гъәзекъләгъәнхәм пә-уцужыи къулыкъләу Адыгеим цыләм иләфшлән зэрәзәхищәрәм

еплыкъләу фыряләр, зышлуагъә къәкълә лъәныкъләу алыәтәхәрәр къыралотыкыи амал ял.

Наркотикым пыщәгъәхәм язы-гъәхъужыи фәгъәхыгъә упчлә зиләхәр Адыгъ республикә нар-кологическә диспансерым ицы-хәшләгъу телефон номерәу **54-35-43-м** теонхә алыәкышты.

Наркоманием пыщәгъә мы-хъунхәм, зызыгъәхъужыгъәхәр психологическәу зызәтырагъә-уцожыынхәм пае диагностикәм-рә упчләжәгъу защәфәхъуагъәр Гулчәм ицыхъәшләгъу теле-фон номерәу **52-82-20-м** теон-хә алыәкышты.

Мы ләфтхәбзәм имәхәнә къагурылоньш, ялахъышлу къы-хәлхәхәнәу наркотикхәр хәб-зәнчәу амыгъәзекъләным лъы-плъәрә Федеральнә къулыкъләу и Гъәлорышләпләу Адыгеим щы-ләм республикәм исхәм закыи-

фагъазә. Къәбарәу къәләкъләхә-рәм елытыгъәу цыфым ищы-ләнәгъә ыкыи ипсауныгъә къа-ухъуэмн алыәкышты.

Цыхъәшләгъу телефоным шъу-теомә, зыгорәм ищыләныгъә къәжыгъәнәжыи шъульәкышты.

Наркотикхәр хәбзәнчәу гъәзекъләгъәнхәм пәуцужыи-рә къулыкъләу ипресс-куп.

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреждениехэу гъэсэныгъэм, физическэ культурэмрэ спортымрэ язегъэушъомбгъун афэгъэзагъэхэм яклэлэегъэджэ купмэ социальнэ лэпылэгъу ягъэгъотыгъэным ехылабгъ» зыфилорэм зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм
2016-рэ илъэсым мэзаем и 25-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреждениехэу гъэсэныгъэм, физическэ культурэмрэ спортымрэ язегъэушъомбгъун афэгъэзагъэхэм яклэлэегъэджэ купмэ социальнэ лэпылэгъу ягъэгъотыгъэным ехылабгъ» зыфилорэм зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2010-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 28-м аштагъэу N 408-р зытетэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреждениехэу гъэсэныгъэм, физическэ культурэмрэ спортымрэ язегъэушъомбгъун афэгъэзагъэхэм яклэлэегъэджэ купмэ социальнэ лэпылэгъу ягъэгъотыгъэным ехылабгъ» зыфилорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2010, N 12) мыщ фэдэ зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм:

1) Законом ышъхьэ мыщ тетэу къэтыгъэнэу: «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреждениехэм ялофышлэ зауламэ социальнэ лэпылэгъу ягъэгъотыгъэным ехылабгъ»;

2) а 1-рэ статья мыщ тетэу къэтыгъэнэу: А 1-рэ статья. Мы Законом иположеннхэр зылъысэхэр

1. Мы Законом иположеннхэр зылъысэхэр Адыгэ Республикэм гъэсэныгъэмкӀэ икъэралыгъо учреждениехэм яклэлэегъэджэ-тренер лэналэхэу штатим къыщидэлъытагъэхэр зылыгъхэр, Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреждениехэу физическэ культурэмрэ спортымрэ язегъэушъомбгъун фэгъэзагъэхэм тренерэу ащылажъэхэрэр (ыужкӀэ лӀофышлэхэр тӀозэ дгъэ-клошт) ары.

2. Социальнэ лэпылэгъу зэрэтынэу фитыныгъэ зилэхэр:

1) лъэу тхылъыр зарахыплэрэ мафэм ехъу-лэу зыныбжъ илъэс 30-м нэмысыгъэ лӀофышлэхэу апшъэрэ сэнэхъат гъэсэныгъэ зилэхэр;

2) «Урысыем изаслуженнэ тренер», «РСФСР-м изаслуженнэ тренер», «СССР-м изаслуженнэ тренер» зыфилорэ зытхыуцӀэхэр зилӀ лӀофышлэхэр»;

3) я 2-рэ статья иа 1-рэ, иа 2-рэ лӀаххэм ахэт гуцӀлэу «клэлэегъаджэхэр» зыфилорэ гуцӀлэу «лӀофышлэхэр» зыфилорэмкӀэ зэблэху-гъэнэу;

4) я 3-рэ статья мыщ тетэу къэтыгъэнэу: «Я 3-рэ статья. Социальнэ ахъцэ лэпылэгъу кызыратӀупщырэр ыкӀи ар зэрэ-кӀагъахэрэ шыкӀлэр

1. Мы ЗакономкӀэ агъэнэфэгъэ лӀофышлэхэм социальнэ ахъцэ лэпылэгъоу аратырэр Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет кыххӀы.

2. Мы ЗакономкӀэ агъэнэфэгъэ лӀофышлэхэм социальнэ лэпылэгъу зэраратышт шыкӀлэр зыгъэ-нафэрэр Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет ары.»

Я 2-рэ статья. Мы Законом кӀуачӀэ илэ зыхьурэр

Официальнэу кызыхаутырэ мафэм щегъэ-жъагъэу мы Законом кӀуачӀэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышъхьэу
ТХЪАКӀУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ,
гъэтхалэм и 3, 2016-рэ илъэс
N 508

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм изакон зауламэ
зэхъоклыныгъэхэр афэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм
2016-рэ илъэсым мэзаем и 25-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм ыпашъхьэ гъэхъгъэ ин дэдэ щызилэхэм мазэ къэс ахъцэ тедзэ ятыгъэным ехылабгъ» зыфилорэм иа 4-рэ статья зэхъоклыныгъэ фэшлыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2009-рэ илъэсым бэдзэогъум и 24-м аштагъэу N 281-р зытетэу «Адыгэ Республикэм ыпашъхьэ гъэхъгъэ ин дэдэ щызилэхэм мазэ къэс ахъцэ тедзэ ятыгъэным ехылабгъ» зыфилорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2009, N 7; 2011, N 11; 2015, N 8) иа 4-рэ статья зэхъоклыныгъэ фэшлыгъэнэу, я 4-рэ лӀаххым хэт гуцӀлэхэу «социальнэ фӀо-фашлэхэр зыгъэцӀклэрэ къэралыгъо е муниципальнэ стационар учреждениер» зыфилорэр гуцӀлэхэу «стационар социальнэ фӀо-фашлэхэр зыгъэцӀклэрэ органи-зациер» зыфилорэрэмкӀэ зэблэху-гъэнхэм.

Я 2-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Илъэс пчъагъэр зэрэрагъэкъугъэм епхыгъэу пенсие афэгъэуцугъэным ехылабгъ» зыфилорэм иа 11-рэ статья зэхъоклыныгъэ фэшлыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2010-рэ илъэсым шышъхьӀум и 9-м аштагъэу N 374-р зытетэу «Илъэс пчъагъэр зэрэрагъэкъугъэм епхыгъэу пенсие афэгъэуцугъэным ехылабгъ» зыфилорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2010, N 8; 2011, N 11, 12; 2013, N 8; 2015, N 8) иа 11-рэ статья зэхъоклыныгъэ фэшлыгъэнэу, я 2-рэ лӀаххым хэт гуцӀлэхэу «социальнэ фӀо-фашлэхэр зыгъэцӀклэрэ къэралыгъо е муниципальнэ стационар учреждениер» зыфилорэр гуцӀлэхэу «стационар социальнэ фӀо-фашлэхэр зыгъэцӀклэрэ органи-зациер» зыфилорэрэмкӀэ зэблэху-гъэнхэм.

Я 3-рэ статья. Мы Законом кӀуачӀэ илэ зыхьурэр
Официальнэу кызыхаутырэ мафэм щегъэжъагъэу мы За-коном кӀуачӀэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышъхьэу
ТХЪАКӀУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ,
гъэтхалэм и 3, 2016-рэ илъэс
N 509

Адыгэ Республикэм лӀофшӀэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрӀэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм лӀофшӀэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрӀэ и Министерствэ 2011-рэ илъэсым щылэ мазэм и 18-м ышлыгъэ унашъоу N 5-р зытетэу «Дзэ къулыкъушӀэхэу, гъэцӀклӀкӀо хабзэм ифедеральнэ органхэм ялофышӀэхэу фэхыгъэхэм (зидунай зыхъожьыгъэхэм), дзэ къулыкъур ахызэ зыдэхъугъэр амышӀэу кӀодыгъӀкӀэ алытагъэхэм яклэлэцӀыкӀлэхэм мазэ къэс ахъцэ лэпылэгъу ятыгъэным зыщыкӀлӀэлӀэхэрэ тхылъымрэ документхэмрэ зэралӀкӀагъахэрэ, ащ фэдэ ахъцэ лэпылэгъу къазэраратыштым ехылӀгъэ унашъор зэраштэрэ ШыкӀлэр ухэсыгъэным ехылабгъ» зыфилорэм зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Федеральнэ хэбзэгъэуцугъэм диштэу гъэпсыжъы-гъэным фӀшӀ унашъоу сэшлы:

1. Адыгэ Республикэм лӀофшӀэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрӀэ и Министерствэ 2011-рэ илъэсым щылэ мазэм и 18-м ышлыгъэ унашъоу N 5-р зытетым (ыужкӀэ унашъор тӀозэ дгъэклошт) зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм, унашъом ышъхьы, гуа-дзэу N 1-ми, нэмыкӀ чыплӀэхэми къахэфэрэ гуцӀлэхэу «дзэ къулыкъушӀэхэу, гъэцӀклӀкӀо хабзэм ифе-деральнэ органхэм ялофышӀэхэу фэхыгъэхэм (зи-дунай зыхъожьыгъэхэм), дзэ къулыкъур ахызэ зыдэхъугъэр амышӀэу кӀодыгъӀкӀэ алытагъэхэм яклэлэцӀыкӀлэхэм мазэ къэс ахъцэ лэпылэгъу ятыгъэ-ныр» зыфилорэр гуцӀлэхэу «дзэ къулыкъушӀэхэу, гъэцӀклӀкӀо хабзэм ифедеральнэ органхэм ялофышӀэхэу фэхыгъэхэм (зидунай зыхъожьыгъэхэм), дуна-им ехыжыгъэу макъэ зыфагъӀлугъэхэм, дзэ къу-лыкъур ахызэ зыдэхъугъэр амышӀэу кӀодыгъӀкӀэ алытагъэхэм), дзэ къулыкъум (органхэмрэ учреж-дениехэмрэ якъулыкъу) зыхагъӀкыжъхэ нэуж дзэм шъобжэу щатырацэгъагъэм ыпкъ къыкыкӀэ зи-дунай зыхъожьыгъэхэм яклэлэцӀыкӀлэхэм мазэ къэс ахъцэ лэпылэгъу ятыгъэныр» зыфилорэрэмкӀэ зэблэху-гъэнхэм.

2. Унашъом ипӀэблэ хэт гуцӀлэхэу «Адыгэ Рес-публикэм иминистрэхэм я Кабинет 2010-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 28-м ышлыгъэ унашъоу N 261-р зытетэу «Дзэ къулыкъушӀэхэу, гъэцӀклӀкӀо хабзэм ифеде-ральнэ органхэм ялофышӀэхэу фэхыгъэхэм (зиду-най зыхъожьыгъэхэм), дзэ къулыкъур ахызэ зы-дэхъугъэр амышӀэу кӀодыгъӀкӀэ алытагъэхэм яклэлэцӀыкӀлэхэм мазэ къэс аратынэу щыт ахъцэ лэ-пылэгъур зылулӀэхэрэм яхыплӀгъэ къэбархэр зэ-ралӀкӀагъахэрэ шыкӀлэм ехылабгъ» зыфилорэр гуцӀлэхэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2010-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 28-м ышлы-

гъэ унашъоу N 261-р зытетэу «Дзэ къулыкъушӀэхэу, гъэцӀклӀкӀо хабзэм ифедеральнэ органхэм ялофышӀэхэу фэхыгъэхэм (зидунай зыхъожьыгъэхэм), дуна-им ехыжыгъэу макъэ зыфагъӀлугъэхэм, дзэ къу-лыкъур ахызэ зыдэхъугъэр амышӀэу кӀодыгъӀкӀэ алытагъэхэм), дзэ къулыкъум (органхэмрэ учреж-дениехэмрэ якъулыкъу) зыхагъӀкыжъхэ нэуж дзэм шъобжэу щатырацэгъагъэм ыпкъ къыкыкӀэ зи-дунай зыхъожьыгъэхэм яклэлэцӀыкӀлэхэм мазэ къэс аратынэу щыт ахъцэ лэпылэгъур зылулӀэхэрэм яхы-плӀгъэ къэбархэр зэралӀкӀагъахэрэ шыкӀлэм ехы-лабгъ» зыфилорэрэмкӀэ зэблэху-гъэнхэм.

3. Адыгэ Республикэм лӀофшӀэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрӀэ и Министерствэ 2016-рэ илъэсым щылэ мазэм и 11-м ышлыгъэ унашъоу N 1-р зытетэу «Адыгэ Республикэм лӀофшӀэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрӀэ и Министерствэ 2011-рэ илъэсым щылэ мазэм и 18-м ышлыгъэ унашъоу N 5-р зытетэу «Дзэ къулыкъушӀэхэу, гъэцӀклӀкӀо хабзэм ифедеральнэ органхэм ялофышӀэхэу фэхыгъэхэм (зидунай зыхъожьыгъэхэм), дзэ къулыкъур ахы-зэ зыдэхъугъэр амышӀэу кӀодыгъӀкӀэ алытагъэхэм яклэлэцӀыкӀлэхэм мазэ къэс ахъцэ лэпылэгъу ятыгъэ-ным зыщыкӀлӀэлӀэхэрэ тхылъымрэ документхэмрэ зэралӀкӀагъахэрэ, ащ фэдэ ахъцэ лэпылэгъу къазэ-раратыштым ехылӀгъэ унашъор зэраштэрэ ШыкӀлэр ухэсыгъэным ехылабгъ» зыфилорэм зэхъоклыныгъэ-хэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъэм», Адыгэ Респу-бликэм лӀофшӀэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрӀэ и Министерствэ 2016-рэ илъэсым мэзаем и 3-м ышлыгъэ унашъоу N 20-р зытетэу «Адыгэ Респу-бликэм лӀофшӀэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрӀэ и Министерствэ 2016-рэ илъэсым щылэ мазэм и 11-м ышлыгъэ унашъоу N 1-р зытетэу «Адыгэ Рес-публикэм лӀофшӀэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрӀэ и Министерствэ 2011-рэ илъэсым щылэ мазэм и

18-м ышлыгъэ унашъоу N 5-р зытетэу «Дзэ къулы-къушӀэхэу, гъэцӀклӀкӀо хабзэм ифедеральнэ органхэм ялофышӀэхэу фэхыгъэхэм (зидунай зыхъожьыгъэ-хэм), дзэ къулыкъур ахызэ зыдэхъугъэр амышӀэу кӀодыгъӀкӀэ алытагъэхэм яклэлэцӀыкӀлэхэм мазэ къэс ахъцэ лэпылэгъу ятыгъэным зыщыкӀлӀэлӀэхэрэ тхы-лӀымрэ документхэмрэ зэралӀкӀагъахэрэ, ащ фэдэ ахъцэ лэпылэгъу къазэраратыштым ехылӀгъэ уна-шъор зэраштэрэ ШыкӀлэр ухэсыгъэным ехылабгъ» зыфилорэм зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьы-гъэм» зэхъоклыныгъэ фэшлыгъэным ехылабгъ» зы-филорэм кӀуачӀэ ямылӀжъэу лъытэгъэнэу.

4. Къэбар-правовой отдeлым:

— мы унашъор Адыгэ Республикэм лӀофшӀэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрӀэ и Министерствэ исайтрэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцӀклӀкӀо къулыкъухэм яофициальнэ Интернет-сайтрэ аригъэ-хъанэу;

— къыхаутыным пае мы унашъор гъэзетхэу «Со-ветскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ макъэмрэ», мазэ къэс къыдӀклӀрэ сборникэу «Адыгэ Республикэм ихэбзэ-гъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр» зыфилорэм алӀкигъэ-хъанэу;

— Урысые Федерацием ишӀолъырхэм яшӀпхъэ правовой актхэм яфедеральнэ регистрэ хагъэхъа-ным пае мы унашъор Урысые Федерацием юсти-циемкӀэ и Министерствэ Адыгэ РеспубликэмкӀэ и ГъӀорышлӀлэ лӀакигъэхъанэу.

5. Мы унашъор зэрагъэцӀклэрэм гъунэ лъысфы-нэу сшъхьӀкӀэ зыфӀэсэгъазэ.

6. Официальнэу кызыхаутырэ нэуж мӀфи 10 зытешӀкӀлэ мы унашъом кӀуачӀэ илэ мэхъу.

Министрэу ОСМЭН Альберт

къ. Мыекъуапэ,
гъэтхалэм и 1, 2016-рэ илъэс
N 45

Редактор шъхьаІэм
игуадзэр —
пшъэдэкІыжъ
зыхьырэ
секретарыр
Хьурмэ Хьусен